

HOOGHEEMRAADSCHAP
**DE STICHTSE
RIJNLANDEN**

Aan de leden van het
algemeen bestuur

Datum
9 november 2006

Contactpersoon
drs. E.Th. Meuleman

Doorkiesnummer
(030) 634 59 46

Uw brief d.d.

Uw kenmerk

Ons kenmerk
159886

Onderwerp
nazending vergadering 15 november
afzegging themabijeenkomst 21 november

Bijlage(n)
div.

Geachte bestuursleden,

De agenda en de stukken voor de vergadering van het algemeen bestuur op 15 november 2006 zijn u reeds toegezonden. Aan de agenda wordt, zoals afgesproken in de november commissies BM en WS, als agendapunt 5a toegevoegd het onderwerp 'overdracht van de Gekanaliseerde Hollandse IJssel en de Kromme IJssel, de Doorslag en overige waterstaatswerken'. Hierbij ontvangt u de bijbehorende documenten.

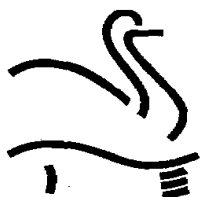
Tevens maak ik van deze gelegenheid gebruik u mede te delen dat de oorspronkelijk op 21 november geplande themabijeenkomst met het algemeen bestuur komt te vervallen. Reden hiervan is de bestuurlijke drukte aan het eind van dit jaar (commissievergaderingen op 7, 8 en 9 november, AB-vergaderingen op 15 november en 13 december).

Met vriendelijke groet,
ir. D. Vergunst

Tevens bijgesloten: folder 'Een schone sloot'

Wilt u bij beantwoording van deze brief de datum en ons kenmerk vermelden.

Poldermolen 2
Postbus 550
3990 GJ Houten
T (030) 634 57 00
F (030) 634 59 99
post@hdsr.nl
www.destichtserijnlanden.nl

HOOGHEEMRAADSCHAP
DE STICHTSE
RIJNLANDEN

MEMO

Datum : 9 november 2006
Aan : AB-leden
Van : Dagelijks bestuur
Betreft : Documenten voor het AB voorstel 06WBW159, Overdracht van de Gekanaliseerde Hollandse IJssel
CC. :

Geachte AB-leden,

Het bovengenoemde voorstel heeft 4 bijlagen, te weten;

1. Hoofdrapport overdracht, Overdracht Gekanaliseerde Hollandse IJssel, de Doorslag, delen van het Merwedekanaal, voorhavendijken en overige waterstaatswerken', 31 augustus 2006, Grontmij;
2. Uitgangspunten Overdracht Proces 1, Overdracht Gekanaliseerde Hollandse IJssel en de Kromme IJssel, de Doorslag en overige waterstaatswerken, versie 8 november 2006, Grontmij;
3. UTA 4258, Overeenkomst tussen het Rijk en het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden tot regeling van de overdracht van beheer en onderhoud van waterstaatswerken van het Rijk aan het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden , Eindconcept, d.d. 8 november 2006;
4. Overzicht Waterstaatswerken proces 1, 5 september 2006, Grontmij.

Daar de bijlagen 1 en 4 al zijn toegestuurd aan de leden van de Commissies BM en WS t.b.v. de vergaderingen van 7 en 8 november j.l. en deze documenten niet zijn gewijzigd, zijn deze 2 documenten niet toegevoegd bij deze verzending van het AB-voorstel.

	Leden commissies BM en WS	Leden commissie WE
Bijlage 1	Al ontvangen voor vergadering van 7 en 8 november, onveranderd	Bij deze verzending
Bijlage 2	Vernieuwd, bij deze verzending	Bij deze verzending
Bijlage 3	Vernieuwd, bij deze verzending	Bij deze verzending
Bijlage 4	Al ontvangen voor vergadering van 7 en 8 november, onveranderd	Bij deze verzending

Met vriendelijke groet,
ir. D. Vergunst

Onderwerp: Overdracht van de Gekanaliseerde Hollandse IJssel en de Kromme IJssel, de Doorslag en overige waterstaatswerken nr. 06 WBW/159

Portefeuillehouder:	Vergunst	Steller:	G. Leereveld
DB-datum:	31 oktober 2006	Telefoonnummer:	(030) 634 5866
Commissie:	☒ BM ☒ WS ☐ WE		

Voorstel

1. In te stemmen met de overdracht van de Gekanaliseerde Hollandse IJssel en de Kromme IJssel, de Doorslag en overige waterstaatswerken zoals verwoord in de overdrachtsovereenkomst (kenmerk UTI 7516, dd 8 november 2006), die als bijlage bij het concept besluit is gevoegd;
2. Het Dagelijks Bestuur te machtigen om zorg te dragen voor de verdere afwikkeling en ondertekening van de overdrachtsovereenkomst inclusief het mandaat voor het aanbrengen van beperkte wijzigingen in de eindbedragen tot een maximum van 4% van het totale bedrag.

Advies commissie ☒ BM ☒ WS ☒ WE

De commissies zijn allen voorstander van de voorgenomen overdracht en adviseren positief over het voorstel.

De commissies adviseren de mondeling gegeven opmerkingen en verduidelijkingen te verwerken. Deze zijn verwerkt in de overdrachtsdocumenten, tekst van dit voorstel of toegevoegd als bijlage.

De opmerkingen uit de drie commissies van 29, 30 en 31 augustus 2006 beslaan onder andere de volgende aspecten:

- Proces 1 van overdracht is onafhankelijk van de andere, nog op te starten, overdrachten van onder andere het Merwede kanaal;
- De inspanning voor het baggeren van de Gekanaliseerde Hollandse IJssel wordt vergoed door RWS;
- Er komen geen mensen over van RWS bij de formatie van 3 fte's, die noodzakelijk is voor het beheer en onderhoud. De inzet zal gepleegd worden met inhuur voor de bediening en binnen de bestaande formatie;
- De financiële vertaling van de B&O-taken in de toekomst is inzichtelijk gemaakt;
- De betalingen voor subsidie en voorschotten moeten gescheiden inzichtelijk worden weergegeven.

De commissies BM en WS van 7 en 8 november 2006 geven de volgende opmerkingen:

- Door het mogelijk ontvangen van de vergoeding voor de overdracht wordt aandacht gevraagd voor een goede boekhoudkundige verwerking alsmede de consequenties voor het liquiditeitsbeheer. Met de organisatie zijn inmiddels afspraken gemaakt om één en ander in goede banen te leiden;
- De onderhandelingen over de overdracht zijn nog niet volledig afgerond daar deze doorlopen tot de mogelijke ondertekening van de overeenkomst eind 2006. Hierdoor kunnen de condities en daardoor het bedrag van de vergoeding nog beperkt wijzigen. De commissies adviseren om het Dagelijks Bestuur te machtigen tot een ruimte van afwijking van 4% van het totale bedrag opdat zorg kan worden gedragen voor de verdere afwikkeling en ondertekening van de overdrachtsovereenkomst. Het besluit zoals dit aan u is voorgelegd is op dit punt aangepast.
- Alles in het werk te stellen om de waterbodem op een zo kort mogelijke termijn te ontdoen van achterstallig onderhoud.

Inleiding

Al sinds de jaren 70 leefde de wens bij Rijkswaterstaat om de waterstaatsaken van onder andere de gekanaliseerde Hollandse IJssel (GHY), de Doorslag, Kromme IJssel en het Merwedekanaal over te dragen aan lagere overheden. De reden was dat de door haar beheerde waterstaatsaken in de genoemde wateren vooral van regionaal belang zijn en niet van rijksbelang.

Ook het Hoogheemraadschap zag het belang van het integraal beheren van deze belangrijke wateraders in haar beheergebied. Het waterbeheer en waterkeringbeheer zouden efficiënter en effectiever kunnen worden geregeld. De waterschapswet van 1992 equippeerde het waterschap om regionale wateren over te nemen.

Verschillende malen is geprobeerd een overdracht tussen de betrokken partijen te realiseren maar om uiteenlopende redenen is het niet tot een definitieve overeenkomst gekomen.

In 2005 is in het bestuurlijke overleg tussen RWS en het waterschap de draad weer opgepakt. Er werd geconcludeerd dat er draagkracht was voor het overdragen van bovengenoemde wateren naar lagere overheden (Hoogheemraadschap en gemeenten). De overdracht zou rechtstreeks van RWS aan het Hoogheemraadschap plaatsvinden zonder tussenkomst van de twee provincies.

Er werd toen ook gekozen om de overdracht op te knippen in deelprocessen. De redenen waren onder andere:

- Uniforme watergangen met dezelfde functie in één proces;
- Deel-proces per over te nemen partij;
- Mogelijkheid van besturen om tijdig in te grijpen op de te varen koers.

Er zijn 4 processen:

Proces	Omschrijving	Mogelijke partij die het overneemt
1	GHY, de Doorslag, en diverse waterstaatswerken	HDSR
1a	Cosijnbrug	Gemeente Oudewater
1b	Draaibrug	Gemeente Montfoort
2	Merwedekanaal-Zuid, Oude Vaartse Rijn en Vaartse Rijn	HDSR*
3	Merwedekanaal-Noord, alle watergangen en weteringen	Gem Utrecht*
4	Waterkeringen en voorhavendijken (Prinses Irenesluis/Koninginnesluis/Prinses Beatrixsluis	HDSR*
4a	Waterkeringen en voorhavendijken Prinses Marijkesluis/Prins Bernardsluis	WS Rivierenland*
4b	Waterkeringen westkanaaldijk	HDSR*

Het proces van dit voorstel (proces 1) en de processen 1a en 1b zijn dan ook niet afhankelijk van elkaar. Voor de laatstgenoemden worden overeenkomsten tussen RWS en de twee gemeenten gesloten. Het waterschap is hierin geen partij. De processen 2, 3 en 4 worden in de toekomst opgepakt en het staat nog niet vast wie de overnemende partij zal worden (aangeduid met een * in bovenstaande tabel).

De algemene achtergrondinformatie is beschreven in het **Hoofddocument** (in bijlage), en

processen. Het is dan ook een groei-document omdat toekomstige processen nog doorlopen moeten worden en de gegenereerde informatie in dit document zal worden gevoegd.

In het rapport **Uitgangspunten** (in bijlage) worden de specifieke uitgangspunten met betrekking tot de overdracht van waterstaatsaken van de GHY, de Kromme IJssel, De Doorslag en overige waterstaatswerken van RWS Directie Utrecht naar het Hoogheemraadschap besproken.

Een overzicht van de over te dragen waterstaatswerken bevindt zich in tabel 1 (blz 6) van het Uitgangspunten rapport. Een **overzicht met kaarten** (en foto's) met daarop aangegeven de diverse werken is separaat bijgevoegd in bijlage 4.

Argumenten

De argumenten voor het waterschap om de overdracht te accepteren en daarmee de taken:

- Waterkwantiteit;
- Waterkwaliteit;
- Waterkeringen;
- Vaarweg/nautisch beheer

voor de GHY, Kromme IJssel, de Doorslag en overige waterstaatswerken over te nemen zijn:

1. Invulling geven aan Brokx-nat overdracht

De overdracht moet in het licht worden gezien van Decentralisatie van het beheer van Natte Waterstaatswerken (Commissie Brokx-nat, februari 1991). Dit bestuurlijke beginsel geeft aan dat het Rijk slechts die zorg uit moet oefenen, die uitsluitend adequaat door het Rijk kan worden behartigd. Het Rijksbeheer behelst dus slechts waterstaatswerken die behoren tot de hoofdsystemen en die bovendien van een zodanige schaal zijn en dynamiek hebben dat alleen het Rijk deze doelmatig kan beheren.

De GHY en de Doorslag behoren niet tot een dergelijk hoofdsysteem, niet vanuit een waterkwantiteit beheer- noch vaarwegbeheer functie gezien.

2. Hoogheemraadschap is geëquipeerd door de Waterschapswet voor de overname

De waterschapswet van 1992 geeft aan de waterschappen de juridische en bestuurlijke middelen om regionale wateren ook daadwerkelijk in eigendom en beheer te ontvangen. Deze overdracht geeft uitvoering aan de verantwoordelijkheid van het waterschap als integraal waterbeheerder.

3. Invulling geven aan nieuwe Waterwet

Met de overdracht wordt tevens geanticipeerd op de komst van de nieuwe Waterwet (Wetsvoorstel van 31 mei 2006) waarin een heldere verdeling van verantwoordelijkheden en taken tussen de verschillende betrokken overheden, als belangrijkste verbetering is voorgesteld. Door nú over te dragen volgens de Brokx-nat regeling (zie argument 1) met een financiële vergoeding, staat het waterschap tevens gesteld voor de verantwoordelijkheden zoals opgenomen in de ontwerp nieuwe Waterwet.

De ontwerp nieuwe waterwet geeft specifiek uniforme rollen aan de diverse overheden.

Het credo van de nieuwe wet is 'décentraal wat kan, centraal wat moet'. Het is nadrukkelijk de verwachting dat binnen dit kader de GHY en de Doorslag als regionaal water op termijn naar het waterschap zullen overgaan.

De uitgangspunten en afrekenmethoden van de overdracht in het kader van de nieuwe waterwet zijn nog onduidelijk.

De huidige overdracht gaat volgens de beproefde Brokx-nat methode met financieel duidelijke vergoedingen. Onderscheid wordt gemaakt tussen waterschaps-eigen functies welke met een gewinningbijdrage worden overgeheveld en de ruimere vergoeding voor niet-waterschaps-eigen functies die integraal bij de overdracht mee gaan.

In 2006 is de kans reëel dat er bij Rijkswaterstaat financiële middelen beschikbaar komen om de mogelijke overdracht daadwerkelijk op korte termijn te realiseren.

4. Er kan beter uitvoering worden gegeven aan het Integraal Ontwikkelingsperspectief "Hollandse IJssel, meer dan water"

De overdracht heeft voor de ontwikkelingen van de GHY een tweeledig voordeel:

→ Bij het uitvoeren van de bedachte ontwikkelingen uit het ontwikkelingsperspectief kunnen vlottere en meer integrale stappen worden gezet daar één partij alle belangen vertegenwoordigt.

Het voorbeeld dat hierbij past is de afgewogen ontwikkeling van de kades en oevers; de waterkerende functie en natuurvriendelijke ontwikkeling kunnen efficiënter in samenhang worden ontwikkeld.

→ De kosten voor diverse achterstallige onderhoudskosten worden beschikbaar gesteld en kunnen ten goede komen aan ontwikkelingen.

Een duidelijk voorbeeld is het saneren van de waterbodem. Dit komt de recreatie- en beroepsvaart ten goede en zal de waterkwaliteit verbeteren.

Het waterschap laat zien dat zij haar verantwoordelijkheid pakt als het gaat om het direct ter hand nemen van haar deel van het integrale ontwikkelingsperspectief.

5. Robuuste maatregelen voor de Europese Kaderrichtlijn Water

Door het verkrijgen van de wateren ontstaat de mogelijkheid om maatregelen in het kader van de Europese Kaderrichtlijn Water in samenhang te zien tussen de verkregen waterwegen en het beheergebied van het waterschap. Dit kan leiden tot meer verantwoorde robuuste maatregelen waarbij afwenteling minder zal voorkomen.

6. Kosteneffectieve maatregelen voor de Europese Kaderrichtlijn Water

Door de overdracht heeft het waterschap meer invloed op maatregelen op het vlak van beheer en inrichting. Deze maatregelen zijn het meest kosteneffectief in het kader van de Europese Kaderrichtlijn Water. (Globale Verkenning doelen-maatregelen-kosten, 06-SPR/074). Belangrijke maatregelen kunnen baggermaatregelen zijn. Gezien de mogelijkheden om de volledige GHY te ontdoen van alle onderhoud- en saneringsbagger (zie ook kanttekening 2) zal dit een goede bijdrage aan de resultaatverplichting kunnen worden.

7. Complete en integrale verantwoordelijkheid voor het waterbeheer

Het eigendom en beheer van de GHY en de Doorslag zijn nodig voor het compleet en

integraal verantwoordelijk zijn voor het waterbeheer in het gebied van het waterschap. De water aan- en afvoer in het beheergebied van het Hoogheemraadschap heeft een aantal hoofdaders. Dit zijn onder andere de Oude Rijn, Leidse Rijn, Kromme Rijn en de Gekanaliseerde Hollandse IJssel. Het waterbeheer van de laatste wordt nu nog door Rijkswaterstaat gedaan.

De huidige overdracht past volledig in de lijn van de reeds overgedragen Leidse, Kromme en Oude (gedeeltelijk) Rijn van hogere overheden naar het Hoogheemraadschap.

De huidige situatie impliceert een afhankelijkheid van Rijkswaterstaat;

→ de water aan- en afvoer van de GHY gebeurt tijdens wateroverlast en watertekort te Gouda met de Waaiersluis en gemaal De Waaier en te Utrecht met het Noordergemaal. De aansturing en bediening gebeuren nu puur met het korte termijn waterbeheer belang rond deze objecten. Het langere termijn effect van pompen of afvoeren van water bij deze objecten kunnen door Rijkswaterstaat niet doorgrond worden ten opzichte van de behoefte van het waterschap. Het Hoogheemraadschap voert water af met diverse gemalen of laat water in zonder dat dit integraal met de belangen van Rijkswaterstaat kan worden afgewogen. Door de 'kranen' in eigendom en beheer te krijgen kan efficiënter en effectiever met het waterbeheer in de polders van het waterschap worden omgegaan.

→ de mogelijke boezemcapaciteit van de GHY kan niet optimaal worden benut doordat niet integraal de aan- en afvoer tussen de polders van het waterschap en de GHY enerzijds en de aan- en afvoer van de GHY bij Gouda en Utrecht anderzijds kan worden afgewogen.

Door het overnemen van de GHY en de Doorslag met zijn peilregulerende kunstwerken kan het waterschap zijn verantwoordelijk volledig op zich nemen.

8. Eén loket met integraal beheer

De GHY en de Doorslag door één partij te laten beheren, geeft de beste garantie dat alle beheerfuncties daadwerkelijk integraal kunnen worden uitgevoerd. Het voordeel voor de gebruikers is dat er één loket is.

Het duidelijke voorbeeld is dat het waterschap nu verantwoordelijk is voor de waterkwaliteit in de provincie Utrecht maar niet in de provincie Zuid-Holland. De waterkering zorg echter ligt wel bij het Hoogheemraadschap in beide provincies.

De details rond de taken, functies en de analyse hiervan wordt verder weergegeven in de hoofdstukken 2, 3, 4 en 5 van het Hoofdrapport overdracht (in bijlage).

III. Overdracht proces

Het doorlopen proces om te komen tot dit voorstel voor het eerste deel van de overdracht van de Gekanaliseerde Hollandse IJssel, de Kromme IJssel, de Doorslag en overige waterstaatswerken, is uitvoerig weergegeven in de onderliggende documenten welke in bijlage zijn gevoegd:

- Hoofdrapport overdracht, Overdracht Gekanaliseerde Hollandse IJssel, de Doorslag, delen van het Merwedekanaal, voorhavendijken en overige waterstaatswerken, versie 31 augustus 2006, Grontmij.
- Uitgangspunten Overdracht Proces 1, Overdracht Gekanaliseerde Hollandse IJssel en de Kromme IJssel, de Doorslag en overige waterstaatswerken, versie 8 november

2006, Grontmij.

In deze documenten staan alle details die de grondslag vormen van de overdracht.

De overige waterstaatswerken in proces 1 zijn 2 kleine gemalen en bijkomende zaken die voor het waterbeheer naar het waterschap worden overgedragen.

De overdracht van het Merwedekanaal zal mogelijk worden overgedragen in proces 2 en 3 en maakt daarom geen deel van uit van dit proces 1. Het water wordt wel beschreven in het Hoofddocument.

Kanttekeningen

1. Statuten van het waterschap worden niet gewijzigd

In het oprichtingsreglement van het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden was al voorzien in de mogelijkheid tot overname: qua gebied is de GHY tot Gouda al opgenomen in het beheergebied. Echter, er werd geen functie uitgevoerd daar dit door Rijkswaterstaat wordt gedaan. Het reglement hoeft daarom niet te worden aangepast.

2. Waterbodem kan worden gesaneerd met volledige vergoeding

In de over te dragen wateren is verontreinigd slib in de waterbodem aanwezig. Daarnaast voldoet het profiel niet meer aan het vereiste karakteristieke vaarwegprofiel en zijn er verondiepingen aanwezig. Er is dus achterstallig onderhoudsbagger aanwezig.

De waterbodem wordt onder voorbehoud overgedragen van RWS naar het waterschap. Het verwijderen van het onderhouds- en saneringsbagger wordt financieel volledig vergoed door RWS wanneer dit binnen 30 jaar na de overdracht wordt verwijderd. Op dit moment is namelijk nog niet precies bekend hoeveel slib het betreft en wat de mate van vervuiling is in relatie tot de wettelijke eisen.

In 2007 zullen, nadat het onderzoek van de bodem is afgerond (zie uitgangspuntenrapport, paragraaf 2.5), de omvang en de kosten van de werkzaamheden verder worden ingeschat.

De task-force baggeren van het waterschap, met inhuur, zal deze werkzaamheden op zich nemen. De inhuur kosten worden vergoed.

3. Oeverbodem wordt onderzocht en gesaneerd met volledige vergoeding

Bij een overdracht van droge gronden achter de beschoeiing, dient een schone grondverklaring afgegeven te worden. Op dit moment wordt onderzoek gedaan om mogelijke vervuilingen op te sporen en te saneren. Dit kan niet worden afgerond voor overdracht daar de resultaten rond april 2007 beschikbaar zullen komen. Pas daarna wordt mogelijk een saneringplan opgesteld. Aangezien de overdracht eerder plaatsvindt, wordt, net als bij de waterbodems, de bodem onder voorbehoud overgedragen van RWS naar HDSR.

In de overdrachtsovereenkomst zijn artikelen opgenomen over de wijze van handelen en afrekenen met betrekking tot onderhoud en sanering van de waterbodem en droge gronden.

4. Vergoeding voor subsidie van onderhoud aan particuliere oevers.

Voor de oevers, die gelegen zijn langs de GHY en die bij particulieren in eigendom zijn, is overeengekomen om in de vergoeding ook een bedrag op te nemen in verband met de

noodzakelijke herstelkosten van deze particuliere oevers. Geconstateerd is namelijk dat de onderhoudssituatie van een aantal van deze oevers zeer te wensen over laat. Door RWS is in de voorbije jaren in dit kader weinig handhavend opgetreden. Overeengekomen is om dit achterstallige onderhoud te steunen door middel van een vaste eenheidsprijs per strekkende meter. Dit betreft daarom een eenmalige subsidie (herstelbijdrage) van RWS waarmee het waterschap op een nader te bepalen wijze (bijvoorbeeld middels een subsidiefonds) de particulieren kan stimuleren om hun oever op orde te brengen. De termijn waarbinnen deze subsidie wordt verleend is 10 jaar.

Het betreft alle particuliere oevers, dus ook de oevers aan de zijde waar RWS geen eigendom heeft.

De subsidie bedraagt € 7.747.470 (stand van zaken op 8 november 2006). Dit bedrag is een extra vergoeding die niet in de Brokx-systematiek staat.

Dit totale bedrag wordt reeds als voorschot bij de overdracht betaalbaar gesteld. Na 10 jaar wordt de verrekening gemaakt met de werkelijk vervangen oevers en daarmee de verleende subsidie.

5. *Bruggen en oevers in stedelijke gebieden gaan over naar de betreffende steden*

De Draaibrug en de Cosijnbrug in respectievelijk de gemeenten Oudewater en Montfoort worden overgedragen aan deze gemeenten. Ook diverse bruggen in de gemeente Nieuwegein worden nu reeds aan deze gemeente overgedragen.

Daarnaast draagt RWS ook de kades en oevers in de bebouwde kommen, die veelal zware constructies betreffen en dienen voor de bebouwing of de wegconstructie, aan de gemeenten Gouda, Vlist, Oudewater, Montfoort, IJsselstein en Nieuwegein over.

De overdrachten aan de gemeenten lopen gelijktijdig aan deze overdracht maar zijn niet van elkaar afhankelijk.

Het waterschap ontvangt dus geen bruggen noch stedelijke kades en -oevers in deze overdracht.

6. *Er wordt geen personeel overgedragen maar wel kosten vergoed*

Om de taken uit te voeren voor dit eerste proces zijn 3 fte's nodig. Hieraan zijn geen personen gekoppeld daar het werk wordt geleverd door inhuurkrachten (sluispersoneel) of personeel dat bij RWS blijft omdat dit slechts een fractie was van de werkzaamheden (splinterfuncties).

De kosten voor de 3 fte's worden op basis van de eeuwigdurende vergoeding bij de overdracht vergoed.

Er zal dus na de overdracht een toename van het werkvolume zijn van 3 fte's. De kosten worden volledig eeuwigdurend gedekt in de overdracht vergoeding.

Ongeveer 2,2 fte van de 3 fte's zal benodigd zijn om te voldoen aan de bedieningstijden van de Waaiersluis. Gezien de lokale bediening op deze sluis is een bedienaar ter plaatse nodig. De resterende 0,8 fte zal na overdracht opgaan aan vergunningverlening, handhaving en toezichthoudende taken.

Daarnaast zal voor het instandhouden van kunstwerken en oevers personeel nodig zijn.

De kosten voor deze personeels component zijn verweven in de onderhandelde eenheidsprijzen en dus de afkoopsommen van oevers en kunstwerken. Ook hier worden geen mensen overgedragen doch wordt geld betaald om in de toekomst met extra menskracht van het waterschap de waterwerken te kunnen onderhouden. Dit zal worden meegenomen in toekomstige begrotingen van het waterschap.

7. **Afkoopsom voor rechten van Domeinen**

De Dienst der Domeinen heeft een opgave gemaakt van de door Domeinen verleende rechten op over te dragen percelen die verpacht zijn (overhoeken). Dit zijn pachtinkomsten die Domeinen 'misloopt' na overdracht. Dit zijn 44 verpachtingen met een jaarbedrag van € 14.369. Eeuwigdurend gekapitaliseerd geeft dit een inhouding op de afkoopsom van € 319.306.

De verpachtingen zullen na overdracht doorlopen waardoor het waterschap dezelfde pachtinkomsten zal ontvangen.

8. **Ligplaatsen vaartuigen**

Rijkswaterstaat heeft voor de over te dragen wateren een goedgekeurd ligplaatsenbeleid. Voor de overdracht zijn alle eigenaren die met een vaartuig niet reglementair ligplaats hebben genomen aangeschreven. Er is handhavend opgetreden.

Een procedure voor overdracht van alle verleende ligplaats vergunningen maakt onderdeel uit van deze overdracht. Mogelijk zullen er nog incidentele gevallen zijn welke bestuursdwang vereisen. De compensatie van kosten die mogelijk door het waterschap hiervoor gemaakt zullen gaan worden zijn vergoed onder frictiekosten.

Financiën

Om te komen tot de financiële vergoeding zijn de volgende stappen doorlopen:

- Detail inspecties van de over te dragen werken;
- Onderhandelingen over de principes van overdracht (bijlage 2);
- Onderhandelingen over het prijsniveau van onderhoud en vervanging van kunstwerken;
- Berekening volgens de afgebakende Broxx-nat systematiek.

De financiële vergoeding voor het ontvangen van de taken zijn onderverdeeld in twee componenten:

- Vergoeding voor het uitvoeren van de taken;
- Vergoeding voor het wegwerken van achterstallig onderhoud.

De basis en berekeningen zijn weergegeven in de twee eerder genoemde documenten.

De totale eenmalige vergoeding bedraagt:

Onderdeel	Bedrag
Vergoeding voor het uitvoeren van de taken	€ 16.426.025
Vergoeding voor het wegwerken van achterstallig onderhoud	€ 7.115.309
Vergoeding voor frictiekosten	€ 6.377
Totaal	€ 23.547.711

Daarnaast is er een voorschot op de volgende component:

Onderdeel	Bedrag
Voorschot voor subsidie van onderhoud aan particuliere oevers (kanttekening 4)	€ 7.747.470
Totaal	€ 7.747.470

Dit bedrag kan binnen een periode van 10 jaar direct worden besteed aan achterstallig onderhoud van de oevers.

Het totale bedrag dat zal worden gestort ten bate van het waterschap is € 31.295.181 (stand van zaken op 8 november 2006)

Daar de laatste inspecties, berekeningen en onderhandelingen nog niet zijn afgerond, kan het uiteindelijke bedrag nog afwijken in de te ondertekenen overeenkomst. Daarom wordt de stand van zaken weergegeven bij een bepaalde datum welke berekend was bij het opstellen van dit voorstel.

Financiële opmerkingen

1. Hoogte van vergoeding

Zoals hierboven aangegeven hebben de constructieve onderhandelingen geleid tot een hogere vergoeding, een voorschotbetaling en een hoger onderhoudsniveau als Brokx-nat aangeeft. Dit zijn onder andere:

- subsidie voor particuliere oevers;
- hoger aantal en vergoeding-niveau voor personeels lasten;
- waterbodemsanering voor de gehele GHY (ondanks het feit dat het hoogheemraadschap al waterkwaliteitsbeheerder is van het gedeelte in de provincie Utrecht);
- meer aangemerkt achterstallig onderhoud als de inspectie aangeeft (dit leidt tot 100% vergoeding in plaats van een vergoeding van 72% op basis van niet-waterschappelijke kosten);
- een onderbouwde verdeling tussen respectievelijk waterschap-eigen en waterschaps-eigen taken van 28% en 72%.

De toename van het huidige totale bedrag ten opzichte van de 'pure' Brokx-nat berekeningen dat hierdoor nu in de overdrachtsvergoeding en in toekomstige betalingen werd en wordt verkregen is in de orde van grootte van € 19.000.000.

2. Jaarbudget en tarieven

De Brokx-nat systematiek impliceert dat het waterschap zelf de kosten van waterschaps-eigen taken (reeds) had moeten bekostigen. Desalniettemin worden deze kosten met een gewenningsbijdrage over 10 jaar vergoed. Na deze periode zullen er kosten door het waterschap worden gemaakt

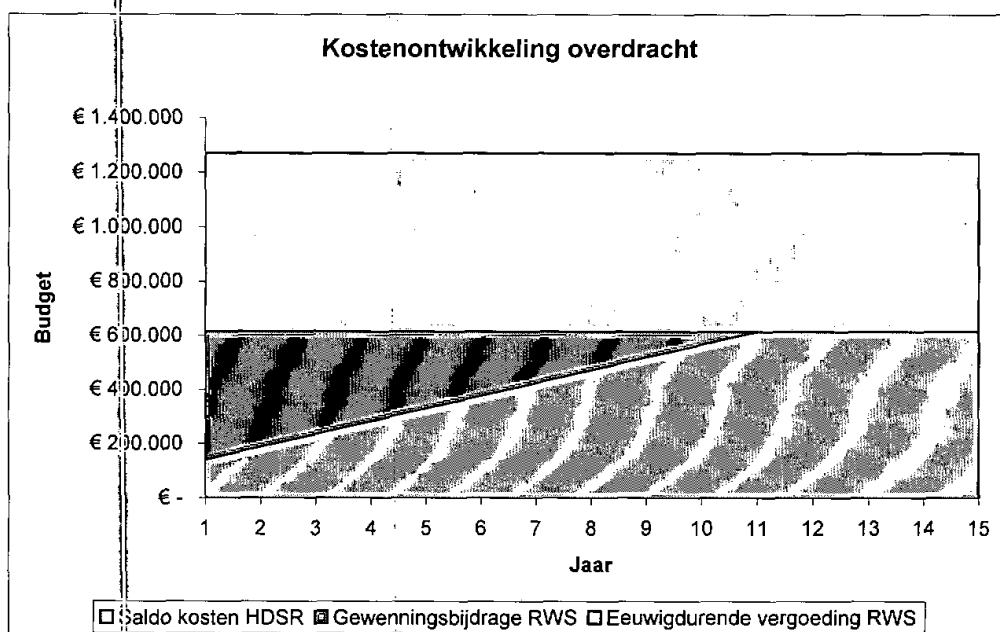
Op korte termijn is de invloed op de tarieven beperkt, omdat voor het waterschapseigen deel van de GHJ een gewenningsbijdrage wordt verstrekt van 100% in het eerste jaar, aflopend in 10 jaar.

Om inzicht te geven in de financiële consequentie van de overdracht zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- eenmalige vergoeding voor taken van € 16,4 miljoen;
- de kosten per jaar zijn gebaseerd op de kosten zoals deze door RWS zijn bepaald, er is dus geen rekening gehouden met een eventueel hoger kwaliteitsniveau dat HDSR nastreeft;
- de kosten per jaar voor het meerjarig (groot) onderhoud zijn bepaald door de onderhouds- c.q. investeringskosten voor de komende 30 jaar naar een gemiddeld bedrag per jaar terug te rekenen;
- de eeuwigdurende vergoeding en de vergoeding voor 30 jaar zijn in de onderstaande berekeningen samengevoegd omdat een splitsing weinig invloed heeft op het jaarbedrag;
- er wordt gerekend met een te realiseren rendement van 4,5%, dit komt ongeveer overeen met de gemiddelde rente die wij voor onze langlopende leningen betalen;
- er is nog geen rekening gehouden met inflatie: doordat de kosten wel aan inflatie onderhevig zullen zijn en het rendement op de afkoopsom niet zal het saldo van de jaarlijkse kosten in jaar 11 hoger uitvallen dan onderstaand bedrag.

Kosten (in (€) per jaar in jaar 11	Totale kosten	Vergoeding RWS	Saldo jaarlijkse kosten
Jaarlijks onderhoud oevers	95	45	50
Jaarlijks onderhoud kunstwerken	130	30	100
Meerjarig onderhoud oevers	690	405	285
Meerjarig onderhoud kunstwerken	220	40	180
Personele kosten	135	135	0
Totaal	1.270	655	615

In het volgende overzicht wordt inzicht gegeven van de invloed van de overdracht op de tarieven in jaar 11, wanneer de gewenningsbijdrage is afgerond.
Voor de berekening is de Unie/Delfland methode gehanteerd, overigens zonder rekening te houden met de invloed van de Waterschapswet.

Invloed op de tarieven	Tarief 2007	Mutatie jaar 11	Percentage
Verontreinigingsheffing	€ 57,60	€ 0,17	0,3%
Ingezetenen	€ 34,56	€ 0,62	1,8%
Gebouwd	€ 0,54	€ 0,01	1,9%
Ongebouwd	€ 72,00	€ 0,88	1,2%

Een separaat voorstel zal worden opgesteld om het jaarlijkse budget en personele invulling voor het beheer en onderhoud van de over te dragen werken meerjarig te regelen. Dit budget zal komen uit en gebaseerd zijn op:

- de overdracht vergoeding;
- de subsidie voor verbetering van particuliere oever beschoeiing (reeds voorgeschoten);
- de begrote kosten voor baggerwerkzaamheden (bij voorschot te betalen).

HOOGHEEMRAADSCHAP
DE STICHTSE
RIJNLANDEN

Uitvoering

De werkzaamheden voor het beheer en onderhoud van de wateren en kunstwerken zullen worden opgenomen in de bestaande ambtelijke organisatie. Het type werk en de werkprocessen passen binnen de waterschapsorganisatie.

Communicatie

De overdracht zal gemeenschappelijk worden gecommuniceerd door Rijkswaterstaat en het Hoogheemraadschap.

Bijlage(n)

1. Hooftrapport overdracht, Overdracht Gekanaliseerde Hollandse IJssel, de Doorslag, delen van het Merwedekanaal, voorhavendijken en overige waterstaatswerken', 31 augustus 2006, Grontmij;
2. Uitgangspunten Overdracht Proces 1, Overdracht Gekanaliseerde Hollandse IJssel en de Kromme IJssel, de Doorslag en overige waterstaatswerken, versie 8 november 2006, Grontmij;
3. UTI 7516, Overeenkomst tussen het Rijk en het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden tot regeling van de overdracht van beheer en onderhoud van waterstaatswerken van het Rijk aan het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden, Eindconcept, d.d. 8 november 2006;
4. Overzicht Waterstaatswerken proces 1, 5 september 2006, Grontmij.

Ter inzage Nee

Dijkgraaf en Hoogheemraden,
dijkgraaf, ir. C. Vergunst
secretaris-directeur, drs. E.Th. Meuleman

HOOGHEEMRAADSCHAP
DE STICHTSE
RIJNLANDEN

Ontwerp-besluit

Het algemeen bestuur van het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden;

Gelet op het voorstel van dijkgraaf en hoogheemraden van 31 Oktober 2006 met nr. 06. WBW/159

Gelet op

Gezien

BESLUIT:

1. Met de overdracht van de Gekanaliseerde Hollandse IJssel en de Kromme IJssel, de Doorslag en overige waterstaatswerken zoals verwoord in de overdrachtsovereenkomst (kenmerk UTI 7516, dd 3 november 2006), die als bijlage bij het besluit is gevoegd, is ingestemd;
2. Het Dagelijks Bestuur is gemachtigd om zorg te dragen voor de verdere afwikkeling en ondertekening van de overdrachtsovereenkomst tot een ruimte voor afwijkingen van 4% van het totale bedrag.

4-

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering op 15 november 2006.

Voorzitter,

ir. D. Vergunst

Secretaris (ph.),

drs. E.Th. Meuleman

Financiële consequenties

Omvang van de financiële consequenties

Kwantificeer in onderstaande tabel de financiële consequenties. Maak in de tabel gebruik van de uitsplitsing in investeringsuitgaven en exploitatiekosten.

(bedragen x € 1.000)	jaar:	
Investering		
bruto uitgaven		
subsidie ed.		
netto uitgaven		
Exploitatie		
personeelskosten		
variabele kosten		
opbrengsten		
netto kosten		

Dekking van de financiële consequenties

Geef in onderstaande tabel aan hoe de financiële consequenties uit de bovenstaande tabel worden gedekt. Maak in de tabel gebruik van de uitsplitsing in investeringsuitgaven en exploitatiekosten.

(bedragen x € 1.000)	jaar:	
Investering		
projectnummer(s)		
netto uitgaven		
Exploitatie		
kostenplaats(en)		
netto kosten		

Saldo van de financiële consequenties en de dekking

Geef in onderstaande tabel het saldo aan dat resteert na dekking van de financiële consequenties:

- Als u volledige dekking heeft zijn beide saldi nihil
- Als u minder dekking heeft dan nodig resteert er een negatief bedrag
- Als u meer dekking heeft dan nodig, resteert er een positief bedrag

Maak in de tabel gebruik van de uitsplitsing in investeringsuitgaven en exploitatiekosten.

(bedragen x € 1.000)	jaar:	
saldo netto uitgaven		
saldo netto kosten		

Personele consequenties

Heeft de aanvraag een uitbreiding van de formatie tot gevolg: : Ja

Zo ja, de uitbreiding is ☐ tijdelijk ☒ structureel en bevat 3 fte.

Vervulling moet plaats vinden door middel van een:

☒ uitzendkracht ☐ inleen via een adviesbureau ☐ tijdelijke aanstelling

Geef in klare tekst de hoofdtaken aan die verricht moeten worden.

-bediening van de schutsluis te Gouda (Waaiersluis) (2,2 fte)

-vergunningverlening, handhaving en toezichthoudende taken (0,8 fte)

* financiële consequenties die hieruit voortvloeien vermelden bij de financiële consequenties.

Automatiseringsconsequenties

Geef in klare tekst de aan het voorstel verbonden automatiseringsconsequenties aan.

(Belangrijk hierbij is aan te geven welke soort hardware (apparatuur) nodig is, welke software en de gewenste infrastructuur). :

Geen.

Onderwerp: Overdracht van de Gekanaliseerde Hollandse IJssel en de Kromme IJssel, de Doorslag en overige waterstaatswerken		nr. 06 WBW/159
Portefeuillehouder:	Vergunst	Steller:
DB-datum:	31 oktober 2006	Telefoonnummer:
Commissie:	☒ BM ☒ WS ☐ WE	G. Leereveld (030) 634 5866

Voorstel

1. In te stemmen met de overdracht van de Gekanaliseerde Hollandse IJssel en de Kromme IJssel, de Doorslag en overige waterstaatswerken zoals verwoord in de overdrachtsovereenkomst (kenmerk UTA 4258, dd 23 oktober 2006), die als bijlage bij het concept besluit is gevoegd;
2. Het Dagelijks Bestuur te machtigen om zorg te dragen voor de verdere afwikkeling en ondertekening van de overdrachtsovereenkomst.

Advies commissie ☒ BM ☒ WS ☒ WE

De commissies zijn allen voorstander van de voorgenomen overdracht en adviseren positief over het voorstel.

De commissies adviseren de mondeling gegeven opmerkingen en verduidelijkingen te verwerken. Deze zijn verwerkt in de overdrachtsdocumenten, tekst van dit voorstel of toegevoegd als bijlage.

De opmerkingen bestaan onder andere de volgende aspecten:

- Proces 1 van overdracht is onafhankelijk van de andere, nog op te starten, overdrachten van onder andere het Merwede kanaal;
- De inspanning voor het baggeren van de Gekanaliseerde Hollandse IJssel wordt vergoed door RWS;
- Er komen geen mensen over van RWS bij de formatie van 3 fte's, die noodzakelijk is voor het beheer en onderhoud. De inzet zal gepleegd worden met inhuur voor de bediening en binnen de bestaande formatie;
- De financiële vertaling van de B&O-taken in de toekomst is inzichtelijk gemaakt;
- De betalingen voor subsidie en voorschotten moeten gescheiden inzichtelijk worden weergegeven;

Inleiding

Al sinds de jaren 70 leefde de wens bij Rijkswaterstaat om de waterstaatsaken van onder andere de gekanaliseerde Hollandse IJssel (GHY), de Doorslag, Kromme IJssel en het Merwedekanaal over te dragen aan lagere overheden. De reden was dat de door haar beheerde waterstaatsaken in de genoemde wateren vooral van regionaal belang zijn en niet van rijksbelang.

Ook het Hoogheemraadschap zag het belang van het integraal beheren van deze belangrijke wateraders in haar beheergebied. Het waterbeheer en waterkeringbeheer zouden efficiënter en effectiever kunnen worden geregeld. De waterschapswet van 1992 equippeerde het waterschap om regionale wateren over te nemen.

Verschillende malen is geprobeerd een overdracht tussen de betrokken partijen te realiseren maar om uiteenlopende redenen is het niet tot een definitieve overeenkomst gekomen.

In 2005 is in het bestuurlijke overleg tussen RWS en het waterschap de draad weer opgepakt. Er werd geconcludeerd dat er draagkracht was voor het overdragen van bovengenoemde wateren naar lagere overheden (Hoogheemraadschap en gemeenten). De overdracht zou rechtstreeks van RWS aan het Hoogheemraadschap plaatsvinden zonder tussenkomst van de twee provincies.

Er werd toen ook gekozen om de overdracht op te knippen in deelprocessen. De redenen waren onder andere:

- Uniforme watergangen met dezelfde functie in één proces;
- Deel-proces per over te nemen partij;
- Mogelijkheid van besturen om tijdig in te grijpen op de te varen koers.

Er zijn 4 processen:

Proces	Omschrijving	Partij die het overneemt
1	GHY, de Doorslag, en diverse waterstaatswerken	HDSR
1a	Cosijnbrug	Gemeente Oudewater
1b	Draaibrug	Gemeente Montfoort
2	Merwedekanaal-Zuid, Oude Vaartse Rijn en Vaartse Rijn	HDSR
3	Merwedekanaal-Noord, alle watergangen en weteringen	Gem Utrecht
4	Waterkeringen en voorhavendijken (Prinses Irenesluis/Koninginnesluis/Prinses Beatrixsluis)	HDSR
4a	Waterkeringen en voorhavendijken Prinses Marijkesluis/Prins Bernardsluis	WS Rivierenland
4b	Waterkeringen westkanaaldijk	HDSR

Het proces van dit voorstel (proces 1) en de processen 1a en 1b zijn dan ook niet afhankelijk van elkaar. Voor de laatstgenoemden worden overeenkomsten tussen RWS en de twee gemeenten gesloten. Het waterschap is hierin geen partij. De processen 2, 3 en 4 worden in de toekomst opgepakt.

De algemene achtergrondinformatie is beschreven in het **Hoofddocument** (in bijlage), en dient daarmee als naslagwerk met betrekking tot alle bovenbeschreven overdracht-

doorlopen moeten worden en de gegenereerde informatie in dit document zal worden gevoegd.

In het rapport **Uitgangspunten** (in bijlage) worden de specifieke uitgangspunten met betrekking tot de overdracht van waterstaatsaken van de GHY, de Kromme IJssel, De Doorslag en overige waterstaatswerken van RWS Directie Utrecht naar het Hoogheemraadschap besproken.

Een overzicht van de over te dragen waterstaatswerken bevindt zich in tabel 1 (blz 5) van het Uitgangspunten rapport. Een **overzicht met kaarten** (en foto's) met daarop aangegeven de diverse werken is separaat bijgevoegd in bijlage.

Argumenten

De argumenten voor het waterschap om de overdracht te accepteren en daarmee de taken:

- Waterkwantiteit;
- Waterkwaliteit;
- Waterkeringen;
- Vaarweg/nautisch beheer

voor de GHY, Kromme IJssel, de Doorslag en overige waterstaatswerken over te nemen zijn:

1. Invulling geven aan Brokx-nat overdracht

De overdracht moet in het licht worden gezien van Decentralisatie van het beheer van Natte Waterstaatswerken (Commissie Brokx-nat, februari 1991). Dit bestuurlijke beginsel geeft aan dat het Rijk slechts die zorg uit moet oefenen, die uitsluitend adequaat door het Rijk kan worden behartigd. Het Rijksbeheer behelst dus slechts waterstaatswerken die behoren tot de hoofdsystemen en die bovendien van een zodanige schaal zijn en dynamiek hebben dat alleen het Rijk deze doelmatig kan beheren.

De GHY en de Doorslag behoren niet tot een dergelijk hoofdsysteem, niet vanuit een waterkwantiteit beheer- noch vaarwegbeheer functie gezien.

2. Hoogheemraadschap is geëquipeerd door de Waterschapswet voor de overname

De waterschapswet van 1992 geeft aan de waterschappen de juridische en bestuurlijke middelen om regionale wateren ook daadwerkelijk in eigendom en beheer te ontvangen. Deze overdracht geeft uitvoering aan de verantwoordelijkheid van het waterschap als integraal waterbeheerder.

3. Invulling geven aan nieuwe Waterwet

Met de overdracht wordt tevens geanticipeerd op de komst van de nieuwe Waterwet (Wetsvoorstel van 31 mei 2006) waarin een heldere verdeling van verantwoordelijkheden en taken tussen de verschillende betrokken overheden, als belangrijkste verbetering is voorgesteld. Door nu over te dragen volgens de Brokx-nat regeling (zie argument 1) met een financiële vergoeding, staat het waterschap tevens gesteld voor de verantwoordelijkheden zoals opgenomen in de ontwerp nieuwe Waterwet.

De ontwerp nieuwe waterwet geeft specifiek uniforme rollen aan de diverse overheden. Het credo van de nieuwe wet is 'decentraal wat kan, centraal wat moet'. Het is

inadrukkelijk de verwachting dat binnen dit kader de GHY en de Doorslag als regionaal water op termijn naar het waterschap zullen overgaan.

De uitgangspunten en afrekenmethoden van de overdracht in het kader van de nieuwe waterwet zijn nog onduidelijk.

De huidige overdracht gaat volgens de beproefde Brokx-nat methode met financieel duidelijke vergoedingen. Onderscheid wordt gemaakt tussen waterschaps-eigen functies welke met een gewinningbijdrage worden overgeheveld en de ruimere vergoeding voor niet-waterschaps-eigen functies die integraal bij de overdracht mee gaan.

In 2006 is de kans reëel dat er bij Rijkswaterstaat financiële middelen beschikbaar komen om de mogelijke overdracht daadwerkelijk op korte termijn te realiseren.

4. Er kan beter uitvoering worden gegeven aan het Integraal Ontwikkelingsperspectief "Hollandse IJssel, meer dan water"

De overdracht heeft voor de ontwikkelingen van de GHY een tweeledig voordeel:

→ Bij het uitvoeren van de bedachte ontwikkelingen uit het ontwikkelingsperspectief kunnen vlottere en meer integrale stappen worden gezet daar één partij alle belangen vertegenwoordigt.

Het voorbeeld dat hierbij past is de afgewogen ontwikkeling van de kades en oevers; de waterkerende functie en natuurvriendelijke ontwikkeling kunnen efficiënter in samenhang worden ontwikkeld.

→ De kosten voor diverse achterstallige onderhoudskosten worden beschikbaar gesteld en kunnen ten goede komen aan ontwikkelingen.

Een duidelijk voorbeeld is het saneren van de waterbodem. Dit komt de recreatie- en beroepsvaart ten goede en zal de waterkwaliteit verbeteren.

Het waterschap laat zien dat zij haar verantwoordelijkheid pakt als het gaat om het direct ter hand nemen van haar deel van het integrale ontwikkelingsperspectief.

5. Robuuste maatregelen voor de Europese Kaderrichtlijn Water

Door het verkrijgen van de wateren ontstaat de mogelijkheid om maatregelen in het kader van de Europese Kaderrichtlijn Water in samenhang te zien tussen de verkregen waterwegen en het beheergebied van het waterschap. Dit kan leiden tot meer verantwoorde robuuste maatregelen waarbij afwenteling minder zal voorkomen.

6. Kosteneffectieve maatregelen voor de Europese Kaderrichtlijn Water

Door de overdracht heeft het waterschap meer invloed op maatregelen op het vlak van beheer en inrichting. Deze maatregelen zijn het meest kosteneffectief in het kader van de Europese Kaderrichtlijn Water. (Globale Verkenning doelen-maatregelen-kosten, 06-SPR/074). Belangrijke maatregelen kunnen baggermaatregelen zijn. Gezien de mogelijkheden om de volledige GHY te ontdoen van alle onderhoud- en saneringsbagger (zie ook kanttekening 2) zal dit een goede bijdrage aan de resultaatverplichting kunnen worden.

7. Complete en integrale verantwoordelijkheid voor het waterbeheer

Het eigendom en beheer van de GHY en de Doorslag zijn nodig voor het compleet en integraal verantwoordelijk zijn voor het waterbeheer in het gebied van het waterschap.

De water aan- en afvoer in het beheergebied van het Hoogheemraadschap heeft een aantal hoofdadrs. Dit zijn onder andere de Oude Rijn, Leidse Rijn, Kromme Rijn en de Gekanaliseerde Hollandse IJssel. Het waterbeheer van de laatste wordt nu nog door Rijkswaterstaat gedaan.

De huidige overdracht past volledig in de lijn van de reeds overgedragen Leidse, Kromme en Oude (gedeeltelijk) Rijn van hogere overheden naar het Hoogheemraadschap.

De huidige situatie impliceert een afhankelijkheid van Rijkswaterstaat;

→ de water aan- en afvoer van de GHY gebeurt tijdens wateroverlast en watertekort te Gouda met de Waaiersluis en gemaal De Waaier en te Utrecht met het Noordergemaal. De aansturing en bediening gebeuren nu puur met het korte termijn waterbeheer belang rond deze objecten. Het langere termijn effect van pompen of afvoeren van water bij deze objecten kunnen door Rijkswaterstaat niet doorgrond worden ten opzichte van de behoefte van het waterschap. Het Hoogheemraadschap voert water af met diverse gemalen of laat water in zonder dat dit integraal met de belangen van Rijkswaterstaat kan worden afgewogen. Door de 'kranen' in eigendom en beheer te krijgen kan efficiënter en effectiever met het waterbeheer in de polders van het waterschap worden omgegaan.

→ de mogelijke boezemcapaciteit van de GHY kan niet optimaal worden benut doordat niet integraal de aan- en afvoer tussen de polders van het waterschap en de GHY enerzijds en de aan- en afvoer van de GHY bij Gouda en Utrecht anderzijds kan worden afgewogen.

Door het overnemen van de GHY en de Doorslag met zijn peilregulerende kunstwerken kan het waterschap zijn verantwoordelijk volledig op zich nemen.

8. Eén loket met integraal beheer

De GHY en de Doorslag door één partij te laten beheren, geeft de beste garantie dat alle beheerfuncties daadwerkelijk integraal kunnen worden uitgevoerd. Het voordeel voor de gebruikers is dat er één loket is.

Het duidelijke voorbeeld is dat het waterschap nu verantwoordelijk is voor de waterkwaliteit in de provincie Utrecht maar niet in de provincie Zuid-Holland. De waterkering zorg echter ligt wel bij het Hoogheemraadschap in beide provincies.

De details rond de taken, functies en de analyse hiervan wordt verder weergegeven in de hoofdstukken 2, 3, 4 en 5 van het Hoofdrapport overdracht (in bijlage).

III. Overdracht proces

Het doorlopen proces om te komen tot dit voorstel voor het eerste deel van de overdracht van de Gekanaliseerde Hollandse IJssel, de Kromme IJssel, de Doorslag en overige waterstaatswerken, is uitvoerig weergegeven in de onderliggende documenten welke in bijlage zijn gevoegd:

- Hoofdrapport overdracht, Overdracht Gekanaliseerde Hollandse IJssel, de Doorslag, delen van het Merwedekanaal, voorhavendijken en overige waterstaatswerken, versie 31 augustus 2006, Grontmij.
- Uitgangspunten Overdracht Proces 1, Overdracht Gekanaliseerde Hollandse IJssel en de Kromme IJssel, de Doorslag en overige waterstaatswerken, versie C2 van 23 oktober 2006, Grontmij.

In deze documenten staan alle details die de grondslag vormen van de overdracht.

De overige waterstaatswerken in proces 1 zijn 2 kleine gemalen en bijkomende zaken die voor het waterbeheer naar het waterschap worden overgedragen.

De overdracht van het Merwedekanaal zal mogelijk worden overgedragen in proces 2 en 3 en maakt daarom geen deel van uit van dit proces 1. Het water wordt wel beschreven in het Hoofddocument.

Kanttekeningen

1. Statuten van het waterschap worden niet gewijzigd

In het oprichtingsreglement van het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden was al voorzien in de mogelijkheid tot overname: qua gebied is de GHY tot Gouda al opgenomen in het beheergebied. Echter, er werd geen functie uitgevoerd daar dit door Rijkswaterstaat wordt gedaan. Het reglement hoeft daarom niet te worden aangepast.

2. Waterbodem kan worden gesaneerd met volledige vergoeding

In de over te dragen wateren is verontreinigd slib in de waterbodem aanwezig. Daarnaast voldoet het profiel niet meer aan het vereiste karakteristieke vaarwegprofiel en zijn er verondiepingen aanwezig. Er is dus achterstallig onderhoudsbagger aanwezig.

De waterbodem wordt onder voorbehoud overgedragen van RWS naar het waterschap.

Het verwijderen van het onderhouds- en saneringsbagger wordt financieel volledig vergoed door RWS wanneer dit binnen 30 jaar na de overdracht wordt verwijderd. Op dit moment is namelijk nog niet precies bekend hoeveel slib het betreft en wat de mate van vervuiling is in relatie tot de wettelijke eisen.

In 2007 zullen, nadat het onderzoek van de bodem is afgerond (zie uitgangspuntenrapport, paragraaf 2.5), de omvang en de kosten van de werkzaamheden verder worden ingeschat.

De task-force baggeren van het waterschap, met inhuur, zal deze werkzaamheden op zich nemen. De inhuur kosten worden vergoed.

3. Oeverbodem wordt onderzocht en gesaneerd met volledige vergoeding

Bij een overdracht van droge gronden achter de beschoeiing, dient een schone grondverklaring afgegeven te worden. Op dit moment wordt onderzoek gedaan om mogelijke vervuilingen op te sporen en te saneren. Dit kan niet worden afgerond voor overdracht daar de resultaten rond april 2007 beschikbaar zullen komen. Pas daarna wordt mogelijk een saneringplan opgesteld. Aangezien de overdracht eerder plaatsvindt, wordt, net als bij de waterbodems, de bodem onder voorbehoud overgedragen van RWS naar HDSR.

In de overdrachtsovereenkomst zijn artikelen opgenomen over de wijze van handelen en afrekenen met betrekking tot onderhoud en sanering van de waterbodem en droge gronden.

4. Vergoeding voor subsidie van onderhoud aan particuliere oevers.

Voor de oevers, die gelegen zijn langs de GHY en die bij particulieren in eigendom zijn, is overeengekomen om in de vergoeding ook een bedrag op te nemen in verband met de noodzakelijke herstelkosten van deze particuliere oevers. Geconstateerd is namelijk dat

de onderhoudssituatie van een aantal van deze oevers zeer te wensen over laat. Door RWS is in de voorbije jaren in dit kader weinig handhavend opgetreden. Overeengekomen is om dit achterstallige onderhoud te steunen door middel van een vaste eenheidsprijs per strekkende meter. Dit betreft daarom een eenmalige subsidie (herstelbijdrage) van RWS waarmee het waterschap op een nader te bepalen wijze (bijvoorbeeld middels een subsidiefonds) de particulieren kan stimuleren om hun oever op orde te brengen. De termijn waarbinnen deze subsidie wordt verleend is 5 jaar.

Het betreft alle particuliere oevers, dus ook de oevers aan de zijde waar RWS geen eigendom heeft.

De subsidie bedraagt € 7.747.470 (stand van zaken op 23 oktober 2006). Dit bedrag is een extra vergoeding die niet in de Brokx-systematiek staat.

Dit totale bedrag wordt reeds als voorschot bij de overdracht betaalbaar gesteld. Na 5 jaar wordt de verrekening gemaakt met de werkelijk vervangen oevers en daarmee de verleende subsidie.

5. *Bruggen en oevers in stedelijke gebieden gaan over naar de betreffende steden*

De Draaibrug en de Cosijnbrug in respectievelijk de gemeenten Oudewater en Montfoort worden overgedragen aan deze gemeenten. Ook diverse bruggen in de gemeente Nieuwegein worden nu reeds aan deze gemeente overgedragen.

Daarnaast draagt RWS ook de kades en oevers in de bebouwde kommen, die veelal zware constructies betreffen en dienen voor de bebouwing of de wegconstructie, aan de gemeenten Gouda, Vlist, Oudewater, Montfoort, IJsselstein en Nieuwegein over.

De overdrachten aan de gemeenten lopen gelijktijdig aan deze overdracht maar zijn niet van elkaar afhankelijk.

Het waterschap ontvangt dus geen bruggen noch stedelijke kades en -oevers in deze overdracht.

6. *Er wordt geen personeel overgedragen maar wel kosten vergoed*

Om de taken uit te voeren voor dit eerste proces zijn 3 fte's nodig. Hieraan zijn geen personen gekoppeld daar het werk wordt geleverd door inhuurkrachten (sluispersoneel) of personeel dat bij RWS blijft omdat dit slechts een fractie was van de werkzaamheden (splinterfuncties).

De kosten voor de 3 fte's worden op basis van de eeuwigdurende vergoeding bij de overdracht vergoed.

Er zal dus na de overdracht een toename van het werkvolume zijn van 3 fte's. De kosten worden volledig eeuwigdurend gedekt in de overdracht vergoeding.

Ongeveer 2,2 fte van de 3 fte's zal benodigd zijn om te voldoen aan de bedieningstijden van de Waaiersluis. Gezien de lokale bediening op deze sluis is een bedienaar ter plaatse nodig. De resterende 0,8 fte zal na overdracht opgaan aan vergunningverlening, handhaving en toezichthoudende taken.

Daarnaast zal voor het instandhouden van kunstwerken en oevers personeel nodig zijn.

De kosten voor deze personeels component zijn verweven in de onderhandelde eenheidsprijzen en dus de afkoopsommen van oevers en kunstwerken. Ook hier worden geen mensen overgedragen doch wordt geld betaald om in de toekomst met extra menskracht van het waterschap de waterwerken te kunnen onderhouden. Dit zal worden meegenomen in toekomstige begrotingen van het waterschap.

Om te komen tot de financiële vergoeding zijn de volgende stappen doorlopen:

- Detail inspecties van de over te dragen werken;
- Onderhandelingen over de principes van overdracht (document 2 in bijlage);
- Onderhandelingen over het prijsniveau van onderhoud en vervanging van kunstwerken;
- Berekening volgens de afgebakende Brokx-nat systematiek.

De financiële vergoeding voor het ontvangen van de taken zijn onderverdeeld in twee componenten:

- Vergoeding voor het uitvoeren van de taken;
- Vergoeding voor het wegwerken van achterstallig onderhoud.

De basis en berekeningen zijn weergegeven in de twee eerder genoemde documenten.

De totale eenmalige vergoeding bedraagt:

Onderdeel	Bedrag
Vergoeding voor het uitvoeren van de taken	€ 16.426.025
Vergoeding voor het wegwerken van achterstallig onderhoud	€ 7.115.309
Totaal	€ 23.541.334

Daarnaast is er een voorschot op de volgende twee componenten:

Onderdeel	Bedrag
Voorschot voor subsidie van onderhoud aan particuliere oevers (kanttekening 4)	€ 7.747.470
Totaal	€ 7.747.470

Dit bedrag wordt binnen een bepaalde termijn direct besteed aan achterstallig onderhoud van de oevers.

Het totale bedrag dat zal worden gestort ten bate van het waterschap is € 31.288.804 (stand van zaken op 23 oktober 2006)

Daar de laatste inspecties, berekeningen en onderhandelingen nog niet zijn afgerond, kan het uiteindelijke bedrag nog afwijken in de te ondertekenen overeenkomst. Daarom wordt de stand van zaken weergegeven bij en bepaalde datum welke berekend was bij het opstellen van dit voorstel.

Financiële opmerkingen

1. Hoogte van vergoeding

Zoals hierboven aangegeven hebben de constructieve onderhandelingen geleid tot een hogere vergoeding, een voorschotbetaling en een hoger onderhoudsniveau als Brokx-nat aangeeft. Dit zijn onder andere:

- subsidie voor particuliere oevers;
- hoger aantal en vergoeding-niveau voor personeels lasten;
- waterbodemsanering voor de gehele GHY (ondanks het feit dat het hoogheemraadschap al waterkwaliteitsbeheerder is van het gedeelte in de provincie Utrecht);
- meer aangemerkt achterstallig onderhoud als inspectie aangeeft (dit leidt tot volledige vergoeding in plaats van een vergoeding van 72%);
- een onderbouwde verdeling tussen respectievelijk waterschap-eigen en waterschaps-eneigen taken van 28% en 72%.

De toename van het huidige totale bedrag ten opzichte van de 'pure' Brokx-nat berekeningen dat hierdoor nu in de overdrachtsvergoeding en in toekomstige betalingen werd en wordt verkregen is in de orde van grootte van € 19.000.000.

2. Jaarbudget en tarieven

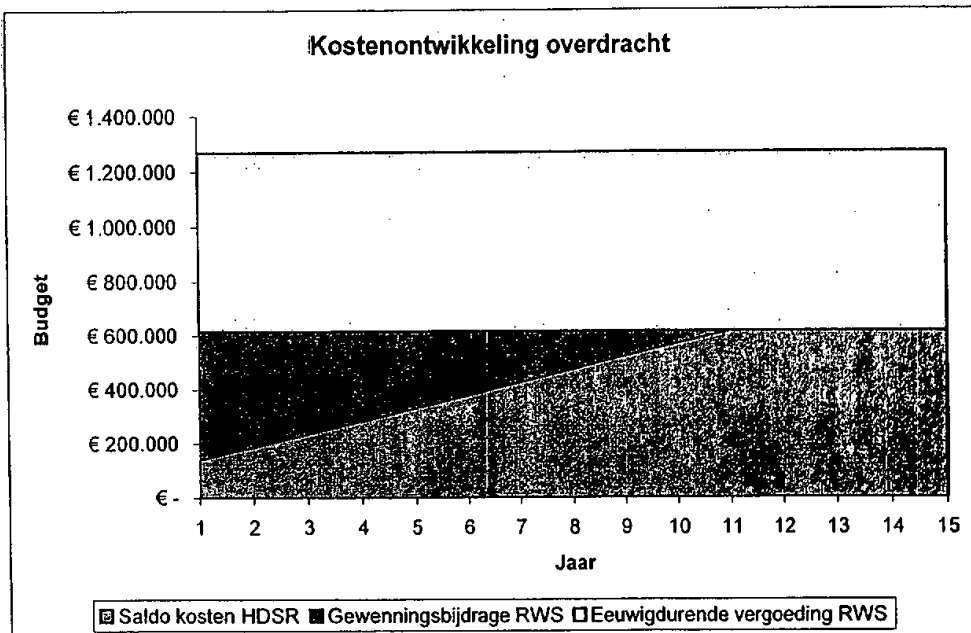
De Brokx-nat systematiek impliceert dat het waterschap zelf de kosten van waterschaps- eigen taken (reeds) had moeten bekostigen. Desalniettemin worden deze kosten met een gewenningsbijdrage over 10 jaar vergoed. Na deze periode zullen er kosten door het waterschap worden gemaakt

Op korte termijn is de invloed op de tarieven beperkt, omdat voor het waterschapseigen deel van de GHJ een gewenningsbijdrage wordt verstrekt van 100% in het eerste jaar, aflopend in 10 jaar.

Om inzicht te geven in de financiële consequentie van de overdracht zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- eenmalige vergoeding voor taken van € 16,4 miljoen;
- de kosten per jaar zijn gebaseerd op de kosten zoals deze door RWS zijn bepaald, er is dus geen rekening gehouden met een eventueel hoger kwaliteitsniveau dat HDSR nastreeft;
- de kosten per jaar voor het meerjarig (groot) onderhoud zijn bepaald door de onderhouds- c.q. investeringskosten voor de komende 30 jaar naar een gemiddeld bedrag per jaar terug te rekenen;
- de eeuwigdurende vergoeding en de vergoeding voor 30 jaar zijn in de onderstaande berekeningen samengevoegd omdat een splitsing weinig invloed heeft op het jaarbedrag;
- er wordt gerekend met een te realiseren rendement van 4,5%, dit komt ongeveer overeen met de gemiddelde rente die wij voor onze langlopende leningen betalen;
- er is nog geen rekening gehouden met inflatie: doordat de kosten wel aan inflatie onderhevig zullen zijn en het rendement op de afkoopsom niet zal het saldo van de jaarlijkse kosten in jaar 11 hoger uitvallen dan onderstaand bedrag.

Kosten (in K€) per jaar in jaar 11	Totale kosten	Vergoeding RWS	Saldo jaarlijkse kosten
Jaarlijks onderhoud oevers	95	45	50
Jaarlijks onderhoud kunstwerken	130	30	100
Meerjarig onderhoud oevers	690	405	285
Meerjarig onderhoud kunstwerken	220	40	180
Personele kosten	135	135	0
Totaal	1.270	655	615

In het volgende overzicht wordt inzicht gegeven van de invloed van de overdracht op de tarieven in jaar 11, wanneer de gewenningsbijdrage is afgerond.

Voor de berekening is de Unie/Delfland methode gehanteerd, overigens zonder rekening te houden met de invloed van de Waterschapswet.

Invloed op de tarieven	Tarief 2007	Mutatie jaar 11	Percentage
Verontreinigingsheffing	€ 57,60	€ 0,17	0,3%
Ingezetenen	€ 34,56	€ 0,62	1,8%
Gebouwd	€ 0,54	€ 0,01	1,9%
Ongebouwd	€ 72,00	€ 0,88	1,2%

Een separaat voorstel zal worden opgesteld om het jaarlijkse budget en personele invulling voor het beheer en onderhoud van de over te dragen werken te regelen.

Uitvoering

De werkzaamheden voor het beheer en onderhoud van de wateren en kunstwerken zullen worden opgenomen in de bestaande ambtelijke organisatie. Het type werk en de werkprocessen passen binnen de waterschapsorganisatie.

Communicatie

De overdracht zal gemeenschappelijk worden gecommuniceerd door Rijkswaterstaat en het Hoogheemraadschap.

Bijlage(n)

1. Hoofdrapport overdracht, Overdracht Gekanaliseerde Hollandse IJssel, de Doorslag, delen van het Merwedekanaal, voorhavendijken en overige waterstaatswerken', 31 augustus 2006, Grontmij;
2. Uitgangspunten Overdracht Proces 1, Overdracht Gekanaliseerde Hollandse IJssel en de Kromme IJssel, de Doorslag en overige waterstaatswerken, versie C2, 23 oktober 2006, Grontmij;
3. Concept overeenkomst, concept versie 4, 23 oktober 2006;
4. Overzicht Waterstaatswerken proces 1, 5 september 2006, Grontmij.

Ter inzage Nee

Dijkgraaf en hoogheemraden,
dijkgraaf, ir. D. Vergunst
secretaris-directeur, drs. E.Th. Meuleman

Ontwerp-besluit

Het algemeen bestuur van het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden;

Gelet op het voorstel van dijkgraaf en hoogheemraden van met nr. 06. /

Gelet op

Gezien

BESLUIT:

1.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering op

Voorzitter, ir. D. Vergunst

Secretaris (plv.), drs. E.Th. Meuleman

Omvang van de financiële consequenties

Kwantificeer in onderstaande tabel de financiële consequenties. Maak in de tabel gebruik van de uitsplitsing in investeringsuitgaven en exploitatiekosten.

(bedragen x € 1.000)	jaar:
Investing	
bruto uitgaven	
subsidie ed.	
netto uitgaven	
Exploitatie	
personeelskosten	
variabele kosten	
opbrengsten	
netto kosten	

Dekking van de financiële consequenties

Geef in onderstaande tabel aan hoe de financiële consequenties uit de bovenstaande tabel worden gedekt. Maak in de tabel gebruik van de uitsplitsing in investeringsuitgaven en exploitatiekosten.

(bedragen x € 1.000)	jaar:
Investing	
projectnummer(s)	
netto uitgaven	
Exploitatie	
kostenplaats(en)	
netto kosten	

Saldo van de financiële consequenties en de dekking

Geef in onderstaande tabel het saldo aan dat resteert na dekking van de financiële consequenties:

- Als u volledige dekking heeft zijn beide saldi nihil
- Als u minder dekking heeft dan nodig resteert er een negatief bedrag
- Als u meer dekking heeft dan nodig, resteert er een positief bedrag

Maak in de tabel gebruik van de uitsplitsing in investeringsuitgaven en exploitatiekosten.

(bedragen x € 1.000)	jaar:
saldo netto uitgaven	
saldo netto kosten	

Personele consequenties

Heeft de aanvraag een uitbreiding van de formatie tot gevolg: : Ja

Zo ja, de uitbreiding is ☐ tijdelijk ☒ structureel en bevat 3 fte.

Vervulling moet plaats vinden door middel van een:

☒ uitzendkracht ☐ inleen via een adviesbureau ☐ tijdelijke aanstelling

Geef in klare tekst de hoofdtaken aan die verricht moeten worden.

-bediening van de schutsluis te Gouda (Waaiersluis) (2,2 fte)

-vergunningverlening, handhaving en toezichthoudende taken (0,8 fte)

* financiële consequenties die hieruit voortvloeien vermelden bij de financiële consequenties.

Automatiseringsconsequenties

Geef in klare tekst de aan het voorstel verbonden automatiseringsconsequenties aan.

(Belangrijk hierbij is aan te geven welke soort hardware (apparatuur) nodig is, welke software en de gewenste infrastructuur).

Geen.